

Ensenhador

paginas 2 - 5	: Lo mot del president
paginas 6 - 11	: De destacar : L'estiu de l'IEO
paginas 12 - 16	: Omenatge a Ines Cavalcanti
paginas 17 - 19	: Centenari de la naissença de Michel Grosclaude
paginas 20 - 21	: L'Estivada de Sebasac
pagina 22	: Acamp de burèu a Puèglaurenç
paginas 23 - 24	: Novelum
pagina 25	: CFPO Montanhòl
paginas 26 - 29	: L'occitan dins lo monde
paginas 30 - 33	: Del costat de las seccions
pagina 34	: IDECO edicions.



Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

Lo mot del president

Los païses occitans, coma bona part d'Euròpa, foguèron confrontats a un terrible estiu de calor, de secada e d'incendis devastadors. Sabèm çò que significa per l'environa e la santat, entre destruccions, reconstruccions e necessàrias adaptacions. Mentretant, dins aquel ambient general preocupant e mai que calorós, las activitats de l'estiu se son debanadas. Nosautres, nos autregèrem una pausòta per los *Ressons* en tot demorar que l'adagi "Petita pausa, long camin" siá vertadièr per l'IEO e la còla del burèu tant lo camin es long, agotant e esquèr, per dire pas estreitetonet...

Enfin, per i tornar, voldriái destacar dos eveniments que marquèron, a pauques jorns, lo mes de julhet e que nos remandan a las nòstras centralas talveras. Lo 4 de julhet passat, a Vielha (Val d'Aran), signèri amb Jèp de Montoya, president sortent de l'Acadèmia aranesa dera lengua occitana, una convencion de cooperacion e d'autorepresentacion. Ne parlèri mai d'un còp e i torni ja que me pensi que, per l'IEO, es un eveniment important, tanplan istoric. Lo meteís jorn se tenguèron tanben a Vielha un rescontre e un debat a l'entorn de la nòrma de l'occitan e de l'estandardizacian, compresa dins un sens larg qu'interrogava lo quite foncionament de la lenga, de las lengas ja que, en mai de l'occitan i aguèt d'intervencions sus l'aragonés e lo catalan. Cada intervenent nos expliquèt, finalament, una vision de la lenga, entre unitat e pluralitat. Foguèt un moment fòrça ric que, dins las paginas d'aquestes *Ressons* Daidièr Mir vos en dona un rebat en tèxtes e fòtos, e que ne sortiguèt un obratge que se pòt comandar a l'IEO-IDECO o a l'Acadèmia aranesa dera lengua occitana. Tanben se pòt visionar l'integralitat del rescontre a: <https://www.youtube.com/watch?v=OT8VpixouOg>.

Aqueste eveniment se debanava mentre qu'apreniam tot bèl just qu'Ines Cavalcanti, caviha mèstra de la Chambrà d'Òc de las Valadas, malautejava. La setmana d'abans aviá participat als *Prèmis Ostana 2026-Escrituras en Lengua Maire* que n'èra coma l'encarnacion mas dins la nuèit del 16 al 17 de julhet passat defuntèt als 75 ans. Ines Cavalcanti èra una granda dama, activista coneguda d'un caire a l'autre d'Occitània, totjorn presenta, sempre activa e plena d'idèas e d'energia. I vòli dedicar aquestes *Ressons* coma omenatge a sa vida consagrada a la defensa de la lenga occitana, que ne faguèt tanben la causa de sa familha tota a qui pensam, son òme Dario Anghilante, sos filhs Estève e Peyre. De tot çò que faguèt, seriá injust de retèner una accion mai qu'una altra mas per l'impacte qu'aguèt podèm citar la Chaminada Occitània a pè dins l'estiu e la tardor de 2008 qu'uniguèt justament las Valadas e la Val d'Aran dins un recorregut d'unes 1 300 km. Las paginas d'aqueles

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

Ressons rendon omenatge a Ines Cavalcanti mas çò melhor que li poirem far es de continuar, amb tota la fermesa necessària, lo nòstre combat. E benlèu que la creacion d'una seccion de l'IEO dins las Valadas, coma se discutiguèt a l'AG de Juèsa, ne serà una illustracion.



© fòto D. Mir

A Juèsa, se parlèt tanben d'una "caissa de solidaritat" per l'IEO tot. La proposicion feita per lo burèu per l'amodar èra de ne ligar la creacion amb la question de la cotizacion mas, per l'ora, foguèt pas retenguda per l'AG, non pas en rason del quite principi d'una caissa de solidaritat mas pr'amor que semblèt que las modalitats practicas d'aplicacion ne foguèsson un bocinon complèxa. Per ma part, planhi qu'ajam pas ja pogut experimentar lo principi, tant per çò qu'es de son foncionament material coma de sa recepcion dins la ret de l'IEO.

La caissa de solidaritat, que son objectiu seriá d'ajudar de seccions en dificultats conjonturalas o de projèctes emergents d'interès general, encarnariá tanben la necessària solidaritat entre totas las compausantas de l'IEO, solidaritat que deu èsser la basa e l'ais central del foncionament de nòstra associacion al delà de son estructuracion en nombrosas seccions que poiriá donar l'impression d'un bocinejament e d'un escampilhament. D'efièit, s'un aderent paga concretament sa cotizacion a una "seccion de restacament", per tan locala que siá, es tanben plenament sòci de l'ensemble del malhum per sa pertinença a l'IEO tot a través las diferentas parts de cotizacion que, de fait, paga als diferents nivèls de la federacion. Atal, quitament s'es aderent a partir d'un cercle local, cal que se considèra coma sòci de l'IEO. Per aquò, l'existéncia del nivèl dit "federal" (qu'es, estatutariàriament, l'Institut d'Estudis Occitans sens altra precision) e la solidaritat dins lo malhum son

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO

Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

las doas caras d'una meteissa moneda, valent a dire, d'una part, l'encastre collectiu dins lo qual nos trobam, d'autra part, la practica d'una obligatòria solidaritat.

Dins aquel sens, lo burèu de l'IEO coma lo conselh d'administracion devon assegurar una estricta egalitat de tractament e de relacions amb las seccions. Aquestas contribuïsson per las cotizacions de lors sòcis a la vida de l'IEO e a la mesa en òbra, al nivèl global de l'IEO, d'accions, operacions, activitats, iniciativas d'interès general que las concernisson totas: *Ressons* mesadièrs, revista *Anem occitans!*, circulacion de las informacions, edicion, organizacion de l'AG, representacions exterioras, etc. Ansin, la solidaritat es un element consubstancial a l'IEO, son esperit, son estructuracion e son foncionament e, a mon vejaire, una de las missions de l'IEO dit "federal" es de la metre en òbra. Sens aquò, l'IEO seriá pas que la juxtaposicion d'associacions independentas dels interèsses particulars. Al contrari, es una vision globala e generala que cal promòure e recercar a totes los nivèls (del cercle local al "federal").

D'aquò se'n debatrà a l'AG que se debanarà normalament a la prima de 2027. D'ara endavant, sens anonciar la data exacta qu'es pas encara fixada per lo conselh d'administracion, pòdi dire que serà la seccion de Tarn e Garona de l'IEO que nos aculhirà e es un dever per ieu de la mercejar. Aquela AG serà electiva, es a dire que se renovarà totalament lo conselh d'administracion (CA) elegit a Bordèu en mai de 2025 e, per consequent, lo burèu que presidissi el tanben ne serà cambiat. Per o dire simplament o clarament, aquò vòl dire qu'encari, ara, los darrièrs nòu meses de mon mandat. L'ora del renovelament arriba e fau una crida a las candidaturas per integrar lo CA venent e i impulsar un vam novèl. Es important que i aja fòrça candidats que seriá la mòstra de l'interès dels sòcis per nòstra associacion. D'autra part, convidi las seccions departamentalas a se declarar candidatas per organizar las AG per las annadas seguentas. Anticipar, se preparar, saber ont anam permet de s'organizar milhor e l'organizacion es pas una question menora a l'IEO.

Aqueste numèro dels *Ressons*, datat de setembre de 2026, festeja lo primièr anniversari de la nòstra modèsta letra d'informacions mesadièra. Sabi que l'acceptacion e la recepcion foguèron pas totjorn de las milhoras (tròp long, pas lo bon format, etc.) mas cresi qu'èra necite de crear rapidament un ligam entre totes que i aviá la necessitat de téisser. Al cap d'un an, los *Ressons* se son installats, avèm rebut mercejaments e encoratjaments; l'IEO dit "federal" jòga, amb eles, son ròtle d'animador e de federador del malhum. De debats s'i son iniciats, d'idèas i an grelhats... Ara cal anar mai luènh... Qué que ne siá, cal mercejar Daidièr Mir per la constància qu'es la sieu per far paréisser aqueles *Ressons* amb una regularitat totala.

Vòli acabar aqueste mot per l'evocacion d'un eveniment en preparacion per los 17 e 18 d'octobre venents. Après lo succès de las Carrièras occitanas de Vilafranca de Roergue en octobre de l'an passat, s'aprestan las de Montsegur, lòc segurament

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

simbolic que, coma cantava Martí, Montsegur se dreïça pertot, mas tanben un pauqueton mitic. L'objectiu de Carrièras occitanas es "d'afirmar l'occitan coma lenga viva, populara e de societat" (<https://www.carrieras-occitanas.eu/lo-manifeste/>). Evidentament, aquò correspond tanben als objectius generals de l'IEO, amb d'accions e de mòdes diferents, e podèm pas que desirar una granda participacion a l'eveniment, un grand succès e unas seguidas que, mai va, mai vesèm ben non solament la reulada de la nòstra lenga mas tanben totes las atacas que patís dins totes los domenis (ensenhament, mèdias, institucions, etc.). I a una urgéncia a las denonciar e a nos organizar collectivament per nos i opausar. L'IEO, gràcias a son estructuracion, i deu jogar un ròtle a totes los nivèls de sa preséncia sus lo terren. Carrièras occitanas, per son vam e sa mobilizacion, n'es tanben una escasença de mancar pas. Que sos organizadors sàpian que las columnas dels *Ressons* lor son dubèrtas.

Setembre es, sovent, lo moment de la represa de las activitats per una granda partida de las seccions de l'IEO e, consequentament, de l'acuèlh de sòcis novèls. Que me siá permés a aquela ocasion de saludar e mercejar los novèls aderents -qu'espèri nombroses- coma totes los que, annada après annada, sostenon fidèlament l'accion de l'IEO e n'asseguran la perennitat e, doncas, òbran per la promocion de la lenga occitana.

Patrici Pojada



Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

De destacar... l'estiu de l'IEO



Amb aqueste numèro de dintrada, lo numèro 13 de nòstres *Ressons* lo burèu de l'IEO es urós de festejar ambe vos lo primièr cap d'an de nòstra revista.

Per aquò far, vos prepausam coma compte-rendut de la jornada del 4 de julhet (que nòstre president ja vos contèt lo rapròchament istoric entre l'IEO e l'IEA) aquel mosaïc d'extraches de tèxtes que retrason qualques contribucions als escambis. La tematica dels rescontres èra "*Era norma dera lengua occitana: estandard/referenciau/generau*".

Cadun s'exprimiguèt dins sa lenga, socitós de la fòrça d'intercorsa cara a Ferdinand de Saussure, çò qu'en tèrmes de marina significa la possibilitat recipròca d'ancoratge e per nautres la possibilitat de nos comprene d'ont que vengam dins l'espaci romanic.

Una mena de jòc acompanhat de las traduccions en occitan estandard, o pas...

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026



Er acte qu'èm en tren de presentar e desvolopar sus èra nòsta lengua a era vocacion de defensar era Unitat ena sua Diuersitat, ei a díder, er occitan coma sistèma lingüistic. Er occitan non ei ua lengua monolitica, ei un conjunt de varietats dialectaus que compartissen ua basa estructurai comuna. Aguestes varietats se dividissen tradicionaument en tres blòcs: occitan septentrionau, occitan meridionau e gascon, varietat occidentau ara que pertanh er aranés encara qu'a viatges trobam fòrtes influéncias lengadocianes.

Er occitan estandard, tanben aperat "occitan referenciau, generau o occitan larg (ample)" ei ua forma codificada der idiòma, basat principaument en dialècte lengadocian, entà unificar es sues variantes. Aguesta norma classica, impulsada per figures com Loís Alibèrt, cerque crear ua *koiné* comuna entara escritura e ensenhament. [...]

Maugrat es diferéncias fonetiques e lexicaus, era unitat dera lengua se sosten gràcies a ua tradicion literària compartida, era des trobadors, e ua estructura gramaticau

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026



Coma president de l'Institut d'Estudis occitans [...] me regaudissi de la collaboracion que se comença amb l'Acadèmia aranesa dera lengua occitana (AALO). Per l'IEO, es una reconeissença importanta, resultat d'una volontat compartida d'obrar amassa per la defensa e la promocion de nòstra lenga e tanben es un pas istoric.

Se l'IEO es pas mai l'autoritat normativadoira de l'occitan, promòu una lenga digna e de qualitat e, per aquò, sabèm ben que los trabalhs sus la lenga e las publicacions fan mestièr. [...]

Per ieu l'AALO es un modèl en çò qu'a sabut articular doas preocupacions que tot apareire de l'occitan poirá far sieus: promòure la forma "locala" de la lenga - coma una realitat viva de l'ora d'ara - tot la restacant al "tronc comun" de l'occitan tot. Es, a mon vejaire, dins l'acceptacion de la pluralitat de las sieus expressions realas, articulada a la volontat de s'integrar dins una lenga comuna, que cal anar. [...]



Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026



© fòto D. Mir

Juan Pablo Martínez Cortés
*Academia Aragonesa de la
lengua
Universidad de Zaragoza*

En aragonés:

La **estandardización**, finalment, ye lo proceso social de construcción d'un modelo común de referencia, funcional y estable, que facilite l'uso d'a luenga en ambitos amplos [...].

Lo estandard puet estar una variedad local enriquecida e elevada a modelo de referencia [...] u bien una koiné supradialectal [...] construyida a partir d'una converchencia y selección de treitos diversos. En tot caso, pa que una luenga tienga un estándar, no ye prou con que exista una norma formalmente definida; ye menister que esta siga asumida, emplegada y percibida como lechitima per una part significativa d'a comunitat lingüística. ...

En occitan:

L'estandardizacion, finalament, es lo procèssus social de construccion d'un modèlè comun de referéncia, foncional e estable, que facilita l'usatge d'una lenga dins d'encastres largs [...].

L'estandard pòt èsser una varietat locala enriqueida coma modèlè de referéncia [...] o ben una coinè supradialectala [...] construïda a partir d'una convergència e una seleccion de draïas divèrsas. En tot cas, per qu'una lenga aja un estandard, non sufís pas qu'existisca una nòrma formalament definida; fa mestièr qu'aquesta siá assumida, emplegada e percebuda coma legitima per una part significativa de la comunitat lingüística...

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026



En catalan:

L'evolució de la teoria de l'estandartizació des dels anys seixanta del segle passat ha transitat des d'un paradigma formulat en la modernitat primerenca, que buscava l'homogeneïtat i la uniformitat com a garants de l'eficàcia comunicativa, cap a una nova mirada, ara ja des de la modernitat tardana (tombant del mil·lenni). En aquest nou escenari, l'estàndard ja no s'entén únicament com una eina asèptica i neutral, sinó com un espai de negociació on la ideologia i el multilingüisme esdevenen eixos estratègics. La planificació del corpus ha deixat de ser, doncs, una qüestió purament tècnica per convertir-se en un procés glotopolític complex que ha de gestionar la diversitat interna i el contacte lingüístic constant ...

En occitan:

L'evolucion de la teoria de l'estandardizacion dempuèi los ans seissanta del sègle XX, es passada d'un paradigma formulat dins la modernitat precòça, que cercava l'omogeneïtat e l'uniformitat coma garants de l'eficacitat comunicativa, cap a un novèl agach, ara ja dempuèi la modernitat tardiva (al cambiament de millenari). Dins aqueste nòu escenari, l'estandard n'es ja pas comprés unicament coma una aisina aseptica e neutra, mas coma un espaci de negociacion ont l'ideologia e lo multilinguisme venon d'aisses estrategics. La planificacion del còrpus a donc quitat d'èsser una question purament tecnica per se convertir en un procès glotopolitic complèxe que deu gestionar la diversitat intèrna e lo contacte lingüistic constant...

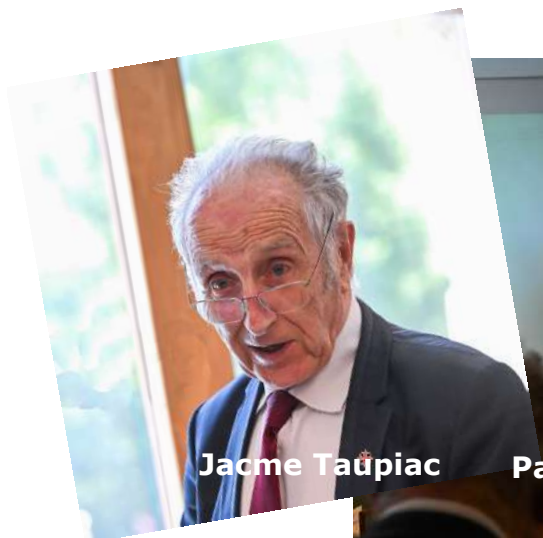
Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

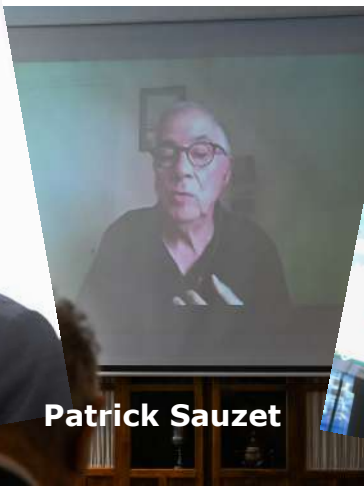
Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postal: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026



Jacme Taupiac



Patrick Sauzet



Eric Faj

© fòtos D. Mir

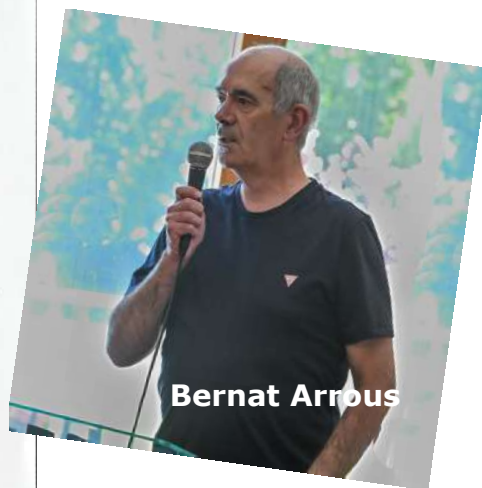
Per ne saber mai e legir la seguida, de comandar a :
coordinacion.ieofederal@gmail.com

5 € de mandadís

Per retrobar las vidèos de las intervencions :
<https://www.youtube.com/watch?v=OT8VpixouOg&t=8s>



Jusèp Loïs Sans Socasau



Bernat Arrous

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

Omenatges



Ines Cavalcanti, in memoriam.

De l'autre costat dels Alps, dins aquelas Valadas occitanas d'Itàlia, lo Se Chanta e nòstra bandièra sang e aur acompanhèron Inès per li dire, un darrièr còp, adieu. Es dins la tèrra d'Elva, lo vilatjòt crincat a 1 637 mètres ont èra nascuda que foguèt sebelida. Avia 74 ans e lo cap encara comol de projèctes.

Cossí evocar en qualques linhas aquela personalitat fòra de las nòrmas, aquela energia inlassabla al servici de la lenga nòstra, aquela militanta excepcionala ?

A 21 ans, fa la coneissença de Francés Fontan, un teorician politic paire del nacionalisme occitan, en exili a Fraisse. Faguèt prene consciéncia al monde d'amont qu'èran occitans, e fondèt lo Partit Nacionalista Occitan. Per Inès, aquel rencontre es una revelacion : lo patés que se parlava al vilatge e a l'ostal – aquel « parlar a la nòsta mòda » - descobrís qu'es una lenga vertadièra, qu'aqueles valadas del Pèmont que pensava èsser un luòc isolat, sens identitat e sens avenir, apren que son religadas per la lenga a un airal fòrça mai bèl : Occitània.

Amb Dario Anghilante, un militant afogat del Moviment Autonomista Occitan e lo primièr cantaire- compositor en occitan de las Valadas, s'engatjan dins la vida politica e l'accion sul terren. Emai lor maridatge, celebrat en lenga nòstra e vestits tradicionals, serà mes al servici de la causa.

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

Amb d'autres jovents, van a l'Escòla Occitana d'Estiu, a Vilanòva d'Òlt, ont rencontra Robèrt Lafont, Ives Roqueta, Bernat Manciet, Joan Bodon, Robèrt Martí, e maites autres, poètas, escriveires, cantaires, occitans, totes moguts per una passion comuna per la lenga e la cultura occitanas.

L'emocion qu'Inès sentís alara tresvira sa vida. D'ara endavant quitarà pas jamai d'obrar per far reconéisser l'occitan. Amb la Chambrà d'Òc, que ne foguèt una dels fondators en 1990, monta projèctes e manifestacions, per çò qu'Inès es una femna d'accion. Disiá : « Parlar basta pas. Cal pausar actes. Es pas grèu se çò que fas es pas perfèit, es una amira qu'as pausat e que servirà a d'autres per avançar un pauc mai luènh. Te daisses pas jamai arrestar per las criticas : las paraulas, lo vent se las emportarà, los actes, eles, demoraràn. »

E d'actes, Ines ne pausèt ! Demest los mai coneguts, nos sovendrem de :

- L'Occitan Lengua Olimpica pels Jòcs Olimpics de Turin en 2006 que plantèt una mira dins la reconeissença oficiala e internacionala de la lenga nòstra, amb l'informacion dels jornalistas e del public en occitan, lo Se Chanta jogat pendent la ceremonia de dubertura, los rencontres linguistics e culturals.
- Occitània a pè : mobilizacion en 2008 de totes los territòris occitans per lor lenga e lor cultura, a l'entorn d'una caminada de 1 300 quilomètres que durèt 2 meses, dempuèi las Valadas d'Itàlia fins a la Val d'Aran,
- Las Valadas Occitanas a pè : caminada religant, en 2009, totas las Valadas d'Itàlia, de Liguria a Oliveta San Michele, fins a Exilles en val Susa,
- Lo Prèmi d'Ostana : un prèmi literari creat en 2008 dedicat a la diversitat de las lengas minoritàrias del monde. Sa tòca es de far conéisser los autors qu'escrivon dins lor lenga mairala, lenga minorizada e amenaçada.

Mas Ines es tanben una femna de soscadissa, d'analisi, d'estrategia e de psicologia. Coneis lo monde e coneis son monde ... Las administracions italiana, francesa, europenca, an pas de secrets per ela. Cada còp que pòt, se servís de lors punts fèbles per endralhar projèctes, pausar amiras. De longa, trabalha a téisser un fialat per religar totes los que pòdon jogar un ròtle dins la promocion e la difusion de la lenga, als nivèls local, nacional e internacional. Es a l'origina d'un modèl e d'una metodologia de trabalh, que quitarà pas de desvolopar, fondats sus :

- la professionalizacion de l'activitat militanta,
- los partenariats amb las institucions publicas e los actors economics,
- l'especializacion de las competéncias,

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

- la formacion de fialats soples de trabalh,
- la mescla d'activitats occitanas e non-occitanas per tal de tocar un public mai bèl.

D'ora, Ines practica lo « lobbying » que li permet d'ancorar sus la scèna publica la question occitana en venent l'interlocutritz privilegiada de la Region Piemont e de la Província de Turin per exemple. D'unes politics dison d'ela qu'es « la Passionaria » occitana ...

I auriá tant a dire encara d'Ines... Caldriá parlar de sa generositat, de sa capacitat de trabalh, de son afògament, de son capudatge, de son sens de l'amistat, de sa curiositat, de sas colèras, e de tantas causas. Ne gardi l'imatge d'una femna qu'aimava de nos mostrar son òrt e las ortalissas qu'i fasiá venir, que nos cosinava amb gromandisa de plats de la Val Maira, que mancava pas jamai de nos demandar nòvas de l'IEO d'Arièja.

Nos mancarà l'Ines. A las Valadas, a Occitània granda, a totas las lengas minorizadas del mond.

Evalina Houlès,
secretària de l'IEO d'Arièja



© fòto D. Mir

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

Ines Cavalcanti

Quand un destin se fonde amb mai de 50 ans d'occitanisme dins lei valadas occitanas d'Itàlia

Es pas possible de parlar d'Ines sens l'associar a l'occitanisme de l'autre man de la frontièra tant se confondan.

Au començament dins ans 70, son quauqueis uns que prenon consciéncia que parlan una lenga estachaa a un ensembles mai grand, qu'an de drechs e que les fau revindicar. L'occitan, l'Occitania, l'occitanisme. Vengut dins lei valadas, installat a Fraisse, es per Francés Fontan, paire de l'etnisme, que faràn un grand pas devers aqueste conscientizacion. Ines èra d'aqueleis.

La sabiam la vòia e l'energia personifiaas.

Eriam ensembles per lo darrier Premi Ostana fin de junh. Mai la marriá nòva nos arribèt. Ines Cavalcanti, militanta occitanista dei valadas d'Itàlia, arma de la Chambrà d'oc e dau Prèmi Ostana, veniá de defuntar.

Fuguèt granda d'Elva a Carcassona, de Pau a La Garda e leis omenatgis arribèron de pertot, per pas dire dau monde entier. A travers sei rescòntres, a travers lo prèmi literari, Ines aviá federat d'escrivans, de chercheurs, de militants, convinguts d'elegits locaux coma de politics italians o franceses. Sus lo siti de la Chambrà d'oc, legirètz leis omenatgis de seis amics mai pròchis, de Fredo Valla companhon de lucha, de Giacomo Lombardo, president de la Chambrà d'Oc e cònse d'Ostana. E de tantes autres.

Quora rescontrèro Ines, me ne sovento pas precisament. Me sembla de totjorn l'aguer coneissüa partent dau moment qu'anèro dins lei valadas, au començament deis ans 90. L'i descubriguèro aqueste occitanisme de delai la montanha, benlèu mai radicaü que çò que coneissiáu e que m'enchantèt. De nòstra proximitat geografica e linguistica era neissüa una amistat sens frontièra, per una bela persona, fòrta, totjorn en convivéncia, que sabiá convéncer, e faire avançar l'occitanisme amb determinacion.

L'i aguèt mai d'un grand moment amb Ines, fau dire qu'amb Ines tot veniá un grand moment. Ines èra un volcan que desplaçèt de montanhas.

L'i aguèt la lei 482 de 1999 que reconeis de drechs ei minoritats linguisticas d'Itàlia e demanda ai Regions de menar de politics dins aqueste sens. Sabem incuei que se la lei a comptat, e compta encar, es pas lo miracle esperat. Fuguèt pasmens un brave meian per la Chambrà d'oc de menar de trauaus, de sensibilizar, de publiar, d'animar, çò que la Chambrà fai totjorn cotria amb la minoritat arpitana vesina.

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO

Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

L'i aguèt perèu aqueste projecte fòl de l'Occitania a pè. Occitanistas d'incuei, se ne deuriam sovenir d'aqueste país que redusem sovent a nòstre canton, nòstre parlar e sovent a nòstre plasir.

L'Occitania a pè fasiá la pròva concreta e viscüa d'una lenga e d'una comunautat d'Oliveta a Vielha.

Ines la rescontreriam pertot : dins leis AG de l'IEO, a l'escòla de Vilanòva d'Òlt, a n-aquela de Provença a La Mota dau Caire, ei Barcelonaias, a l'universitat de Turin, au laus d'Anecí sus lo chamin franco-provençau.

Amb Dario, son espós, e sei dròlles Esteve e Peyre qu'avem coneissuts meinats, se siam sovent trobats a son ostau a La Ròcha per de moments d'amistats per partatjar la pasta o lo paneton. Eran totjorn de moments de reflexion sus l'occitanisme actuau.

Avètz benlèu chaminat amb Ines, fisicament e intellectualament.

Avètz coneissüa sa vòia, sa paraula totjorn francha e fòrta, son amistat, son espontaneïtat.

Neissüa a Elva, es aquí que fuguèt enterraa, dins son país, fàcia sei montanhas.

Lo chamin d'Elva lo prendrem totes, dins nòstre còr.

Eliana Tourtet
Vicepresidenta de l'IEO



Ines Cavalcanti e lei
premiats d'Ostana 2023

© montatge fòtos
D. Mir- E. Tourtet

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

Centenari de la naissença de Michel Grosclaude



Michel Grosclaude nasquèt en 1926. Promotor e defensor de la lenga occitana, que serà onorat a Seuvalada lo 19 de setembre venent per l'associacion Silva Lata .

Consacrèt una granda partida de sa vida a trabalhar en favor de la lenga occitana, de l'istòria de Bearn e Gasconha, sens oblidar un obratge que relata l'istòria del vilatge de Seuvalada ont visquèt de 1958 a sa mòrt, en 2002. Aquel libre foguèt per el una manièra de mercejar un vilatge qu'aviá acceptat de l'aculhir.

Lo sieu trabalh es reconegut plan al delà de las bòlas de Bearn e Occitania.

Professor de filosofia, trabalhèt pendent longtemps a Ortès, ont encontrèt los que, amb el, desenvolpèron l'associacion *Per Noste*.

Michel Grosclaude publiquèt mantun obratge tocant l'istòria de Bearn e de Gasconha en general, mas es tanben l'autor de plan de libres suls noms de lòcs (Bearn e Bigòrra) e d'un estudi sus l'origina dels noms de familha gascons; cal apondre a tot aquò un fum de libres e aisinats per la lenga, amb particularament una participacion determinanta al diccionari francés/occitan (gascon). Notem qu'es l'autor d'un dels primièrs metòdes que permeton d'aprendre la lenga (*Lo Gascon lèu e plan*), publicat en 1977.

Aquel omenatge se farà a Seuvalada lo 19 de setembre a 17 h 00. Una placa serà desvelada prèp de l'abadiá de Seuvalada. Totas las personas que li vòlon rendre omenatge son invitadas. Pèire Salas, bon coneissegier de la lenga e especialista de toponimia e de patronimia, acceptèt d'evocar en qualques minutas la personalitat e lo trabalh de Michel Grosclaude.

Lo monde presents se poirà retrobar après a l'entorn d'un veire e d'una exposicion de totes los obratges de Michel Grosclaude.

Bibliografia

• Lenga

- *Lo gascon lèu e plan (manual d'aprendissatge)*

París, Omnivòx, 1977

- *Abrégé de grammaire béarnaise et gasconne*

Ortès, Per Noste, 1976

(en collaboracion amb Robèrt Darrigrand)

- *Répertoire des conjugaisons occitanes de Gascogne*

Ortès, Per Noste, 1999

(en collaboracion amb Gilbèrt Narioo)

- *70 clés pour la formation de l'occitan de Gascogne*

Ortès, Per Noste, 2000

- *La langue béarnaise et son histoire*

Ortès, Per Noste, 1986

- *Peut-on évaluer l'écart entre, d'une part la langue populaire et la langue juridique et administrative d'autre part, en Béarn du XIIIe siècle à 1789 ?*

París, Collòqui de Nanterre, 1992

- *Langue populaire, langue littéraire et langue administrative en Béarn du XIIIe siècle à nos jours*

Tolosa, Premsas Universitàrias del Miralh, 1989

- *L'estat de la lenga occitana en Bearn abans l'anexion deu Bearn a la França*

Vitoria-Gasteiz, 1993

- *Le pouvoir d'État et la langue en Béarn aux XVIe et XVIIe siècles*

Foish, 1993

• Lexicografia e onomastica

- *Petit Dictionnaire français-occitan (Béarn)*

Pau, La Civada, Ortès, Per Noste, 1984

- *Dictionnaire français - occitan (gascon)*

Ortès, Per Noste, 2003 pel tòme 1

(en collaboracion amb Gilbèrt Narioo e Patric Guilhemjoan,

2005 pel tòme 2, redaccion del tèxte de presentacion)

- *Glossaire gascon in Le censier gothique de Soule*

Vitoria-Gasteiz, 1994.

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO

Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE

Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS

www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

• Istòria

- *Histoire de Béarn*

(en collaboracion amb D. Bidòt-Germà e J.P. Duchon)

Ortès, Per Noste, 1986

- *Le Béarn : témoignages sur 1000 ans d'histoire*

Ortès, Per Noste, 1979

- *La Gascogne : témoignages sur 2000 ans d'histoire*

Ortès, Per Noste, 1986

- Béarn (en francés), Tolosa, Lobatièras, 1987

- Ortès, Per Noste, 1987

- *Bernadotte et Désirée, roi et reine de Suède (bilingüe)*

Pau, 1986 (en collaboracion amb Olivier Baulny)

- *La Coutume de la Soule* (tèxte gascon e traduccion francesa)

Sant-Estève de Baigòrri, Izpegi, 1993

[Informacions: 06 83 01 19 37 /](tel:0683011937)

grosclaude.david@orange.fr

David Grosclaude



© Michel Grosclaude en 1980



Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO

Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE

Adreça postal: IEO-IDEEO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS

www.ieo-oc.org

L'Estivada de Sebasac del 24 al 26 de julhet



Daidièr Mir, Sarah Vidal e
Olivier Nicolas

L'estrena de l'Estivada de Sebasac se tenguèt lo divendres 24 de julhet. Sarah Vidal Consolessa adjunta a la comuna de Rodés evoquèt l'espèr d'un retorn del festenal a Rodés e faguèt son possible per far doblidar l'abséncia de representant·a de la region. De son costat Olivier Nicolas, en carga de la cultura per l'aglomeracion de Rodés evoquèt la possibilitat d'un festenal viradís dins las diferentas comunas de l'aglà. Òm vei que de questions se van pausar per l'avenidor de l'Estivada. Daidièr Mir secretari general portèt la votz de l'IEO en occitan e en francés amb aqueles mots:

Vos prègui de desencusar l'abséncia de nòstre president Patrici Pojada que poguèt pas èsser ambe nosautres aqueste ser. M'encarga de vos mercejar per aqueste convit e l'Institut d'Estudis Occitans es urós d'acompanhar lo trabalh de la valenta còla organisatritz de l'Estivada. Mercegi tanben elegits e elegidas per lor sosten a aquesta empresa dins un periòde que los projèctes culturals en general son dins la dificultat. Dificultats climaticas mas tanben dificultats financièras a una ora que las politicas publicas donan pas la prioritat ni a las primièras ni tanpau a las segondas. Per los projèctes culturals en lenga minorizada es una dobla pena que s'aplica, puèi qu'après aver patit las dificultats de transmission e d'ensenhament, per dire clar après aver passat lo camin de crotz de l'apropriacion o reapropriacion de sa lenga cultura, actors e actrises culturals son acarats a las meteissas dificultats que lo demai dels artistas al moment de prepausar son trabalh al public. E coma sèm totes amassats aquí per festejar aquesta edicion novèla de l'Estivada, es dire la portada de la capitada.

C'est en français que je souhaite adresser quelques mots aux élu·e·s et aux responsables politiques qui nous font l'honneur et le plaisir de leur présence ce soir, pour attirer leur attention sur la fragilité de la transmission et donc des perspectives de survie de notre langue millénaire, en leur demandant de bien vouloir considérer la

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcousinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

question de l'importance de l'éducation et donc de l'école dans cette transmission, qu'elle soit publique ou associative, de la maternelle à l'université comme on disait il y a quelques années, l'école a besoin de votre soutien, chacune et chacun d'entre vous, à quelque niveau que ce soit, de la commune à l'Assemblée nationale, peut faire avancer les processus de transmission et de socialisation de notre langue.

Encara mercés a totas e a tots per aquel polit programa que nos avètz adobat.



Thierry Serane, president de
l'associacion *Gardarem l'Estivada*
aculhís una intervencion dels joves de
Carrièras Occitanas
© fòto D. Mir

L'IEO, a l'escasença de la taula redonda organizada per Carrièras Occitanas, prenguèt lenga per adobar e coordinar son accion e son ajuda dins lo projècte bèl previst los 17 e 18 d'octòbre a Montsegur.



Sarah Vidal, Michel Arnal, cónsol
màger de Sebasac e Olivier
Nicolas
© fòto D. Mir

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

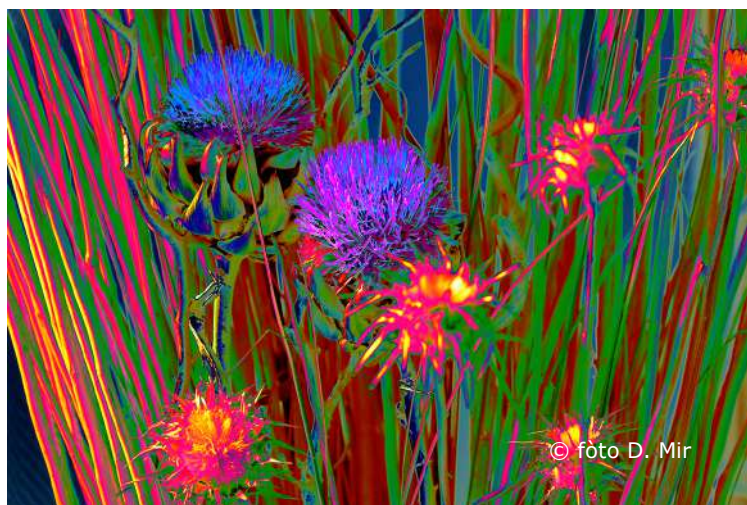
INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

Acamp de burèu a Puèglaurenç



Lo 18 de julhet una partida del burèu s'acampèt per una jornada de trabalh dins los locals de l'IDECO a Puèglaurenç. David Ferré, lo coordinador de l'IEO venguèt prestar ajuda. Los obradors manquèron pas, entre la refeccion del tet, l'avenidor de l'edicion, la preparacion de l'AG de 2027, la venda del domeni de Hòrgas e los aisses de "politica generala" de l'IEO, i aguèt de qué far... Tant de dorsièrs e de tòcas en cors que los *Ressons* que venon vos faràn ressonar!



Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

Novelum



***Los Sendareus de l'auja* , un prèmi literari per una òbra contemporanèa en occitan**

Lo libre *Los Sendareus de l'auja* de Martial Peyrouny a rebutat lo Prèmi Literari 2026 dels estudiants d'occitan de l'Universitat Pau Valèri de Montpelhièr. Aquela reconeissença met en evidéncia una òbra de literatura contemporanèa en occitan publicada per Novelum-IEO Perigòrd.

Peyrouny es un enfant del Perigòrd e un professor d'occitan a la Ciutat escolara Bertran de Born de Periguers. Amb *Los Sendareus de l'auja*, son primièr libre de ficcion en occitan, prepausa tres enquèstas — *Un tant doç vonvon*, *Los Sendareus de l'auja* e *Ventar dau vent que bufa* — que nos menan dins l'univers d'Estèr Lapoja.

Estèr es una jove liceana de uèi, energica e escarrabilhada, que viu dins un mond fòrça prèp del nòstre. Telefonet en man e sus son scooter, acompanhada de sos amics e amigas, mena d'enquèstas que la fan afrontar de situacions e de problèmas del mond actual. Amb aqueste personatge, Peyrouny participa a una literatura occitana que parla de la vida contemporanèa e dels questionaments dels joves de uèi.

Lo prèmi dels estudiants occitans dona a l'òbra una reconeissença e una visibilitat particularas. Peyrouny explica qu'un dels objectius èra d'escriure un libre que poguèsse èsser legit pels joves, e de professors d'occitan an ja manifestat lor interès per l'empèjar en classa. Aqueles elements se pòdon legir coma un signe positiu de la vitalitat de la lenga. Aital, *Los Sendareus de l'auja* ven enriquir la literatura occitana actuala, que contunha de se crear e de trobar de novèls legeires.

L'aventura d'Estèr Lapoja se deu arrestar aquí: l'autor a ja començat de novèlas enquèstas amb son personatge. Una seguida que permetrà de retrobar aquela jove enquestaira e de seguir sas aventuras en occitan.

David Ferré
Coordinator IEO

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026



A la rentrada, *Novelum* surtirà un libre de collectatge de chançons. Aquel collectatge fuguet fach per dos abats musicians a la fin dau segle XIX, debuta dau sègle XX, Emmanuel Casse et Eugène Chaminade. Un prumier recueilh de 218 chançons fuguet editat en 1902. Aura sèm a surtir un libre de 416 chançons perigòrdas, 500 paginas, particions, tèxtes en occitan e en francés, melodia en linha sur nòstre site.



institut d'estudis occitans

Novelum

Seccion Perigòrd

Nicolas PEUCH

AGENT DE DÉVELOPPEMENT CULTUREL

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS DE PERIGORD

☎ 06.01.04.82.87

✉ novelum.ieo24@free.fr

🌐 www.novelum-ieo24.fr

📍 Local : 1 rue de la Sagesse
24000 Périgueux

🏠 Siège social : 21 rue Béranger
24000 Périgueux

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

CFPO Montanhòl

Lo monde associatiu, los militants cèrcan lo biais de far avançar l'estatut de la nòstra lenga en demandar a las collectivitats, las institucions de far lor part del trabalh.

Sovent i renóncian per tal que se demandan cossí far, de còps i arriban pas amai se siascan afanats per convèncer. Maites còps avançan per l'astre d'una persona mai a l'escota.

Coneissèm totes e totas aquelas situacions, sens comptar que d'unes pensan pas que quicòm siá possible.

Lo CFPO Montanhòl, ambe l'ajuda de l'OPLO, propausan de prendre l'afar al seriós e d'organizar una formacion per ajudar a avançar.

Motivar de politicas publicas favorablas per l'occitan s'adreça als responsables associatius, als emplegats de las associacions, mas tanben als elegits, als tecnicians de las collectivitats. Es una primièra.

Alèra, trantalhetz pas ! Fagatz sègre aquelas informacions al torn de vosautres, dins vòstres ceucles associatius, militants, amics.

Quò comença en setembre

Formacion « Motivar de politicas publicas al benefici de l'occitan »



Aquela formacion de tres jornadas s'adreça a totes las e los que temptan de far emergir de las politicas publicas pel desenvolupament de l'occitan : emplegats o elegits de las collectivitats, salariats o administradors d'associacions, simples ciutadans o militants qu'an enveja d'agir...

Las datas : 23 de setembre a distància e sincròna, 20 d'octobre modul digital asincròna amb tutorat, 21 d'octobre en presencial.

Lo contengut :

- Descripar lo quadre reglamentari e las competéncias de las collectivitats,
- Analisar los enjòcs territorials ligats a la preséncia de l'occitan,
- Concebre, argumentar e portar de projectes estructurants integrant la lenga dins las politicas publicas.



Aquela formacion es enquadrada per de membres de l'OPLO (Ofici public de la lenga occitana) e del CFPO Montanhòl

Informacions practicas

- Acompanhament possible per presa en carga financièra
- Cursus personalizats d'aprendissatge de l'occitan a la demanda

☎ 06 50 94 86 03 ☐ contact@cfpo-montanhoul.org

Inscripcion sus <https://www.helloasso.com/associations/cfpo-auvergne-rhone-alpes/evenements/motiver-des-politiques-publiques-en-favor-de-l-occitan>



Descobrissetz lo Centre de formacion
professionala CFPO Montanhòl

Gardatz lo contacte

<https://cfpo-montanhoul.org/>

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO

Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE

Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS

www.ieo-oc.org

L'occitan dins lo monde...

D'Austria al Japon

Despuèi 14 ans los Montalbaneses e los Tarn e Garoneses èran acostumats a encontrar Alexander Sigmund, encargat dels corses d'occitan e de civilizacion occitana a l'Institut de Lengas Romanas de l'universitat de Viena, en Austria, aculhit mercés a Autriche et pays d'Oc e Tarn e Garona occitan, associacion Federic Cairon en çò de Nadyne Vèrn-Frolhon a Sant Genari. Ongan, a l'escasença d'una annada sabatica, Naoko Sano professora a l'Universitat prefectorala d'Aichi (Japon) se jonhèt al rendètz-vos.

Es per còp d'astre que Naoko descobriguèt l'existéncia de l'occitan en 1990 dins un libre de lingüística japonés. Al descobrir de l'immensitat del territòri, de l'istòria e de la riquesa culturala occitans, decidiguèt de n'aprene mai e passèt una annada escolar (1992/93) a l'universitat de Montpelhièr per entamenar una licéncia. Literatura, lingüística, istòria, dialectologia, tot l'interessava mas los corses èran en occitan. Aprenguèt la lenga de mercés al Cercle occitan de l'IEO e a las Universitats Occitanas d'estiu. Ongan èra encara a La Guèpia.

Tornada al Japon contunhèt sos estudis en occitan a la facultat de Sciéncias Socialas e li calguèt tornar en Occitania en 1996/97 per acabar son DEA a Montpelhièr. Comencèt per ensenhar lo francés e la sociolingüística per fin finala ensenhar l'occitan e publicar lo primièr Vocabulari occitan-japonés, publicat en 2007 per las Edicions Daigaku Shorin .

Per Alexander Sigmund, qu'escambièt amb ela sus las questions del patoès e de la totjorn viva vergonha, lo temps de las garrolhas terminologicas a prepaus de la lenga a passat, e a l'ora de l'afondrament del nombre de locutors l'enjòc mager es de poder far viure la lenga dins lo pus possible de situacions de cada jorn. En Austria, ensenha la lenga occitana coma una lenga viva!

Per acabar de butar la preséncia de la lenga a l'internacional, Naoko serà presenta al congrès de l'AIEO (Associacion Internacionala d'estudis occitans) a

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcousinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

Brussèlas (07-11 de setembre 2026), ont de cercaires del mond entièr s'amassaràn per escambiar e presentar l'estat de la recerca. Òm pòt esperar que l'interès que lo mond pòrta a nòstra lenga-cultura venga donar de vam, de curiositat e de voluntat politica als decideires franceses, que tròp sovent son enfangats dins l'immobilisme de l'ignorància.

Nadyne Vèrn-Frolhon
Daidièr Mir



© fòtos NVF

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

Quebèc - Occitania

Las edicions Beluga

Beluga nasquèt d'un constat simple mas espaventós: son de milierats de lengas minorizadas pel monde e totas pòrtan d'istòrias e de cretas que se revèrtan. Entre nosautres, cadun·a creissèt dins aquest ambient vergonhós. Avèm ausit nòstras gents o nòstres rèires amermer lor lenga pròpria, avèm ausit de discorses oficials que nos designavan coma un problèma de resòlver. Subretot, nos trachèrem qu'aqueste viscut traversava las raras. Que siam Occitan, Catalan o Quebequés compartissiam lo meteís malèsser quand nos trachèrem que lo problèma veniá non pas de nosautres mas del mesprètz que nos opausavan.

Alavetz, en 2023 una còla pichona, quebeco-occitana se recampèt per de dire que la fiertat parle mai fòrt que la vergonha. Beluga es un luòc ont se pòdon amassar de mond que sabon çò qu'es d'eiretar d'una lenga que comprenon pas, d'èsser acarats encara e encara a la question « Mas enfin, de qué servís de contunhar de faire viure sa lenga? » facia a aqueles que dison que l'anglés o l'espanhòl seriá mai de biais. I podèm descobrir de culturas descritas coma pas pro fòrtas, pas pro potentas o de paura literatura, mas que son sempre vivas e fièras malgrat las injonctions dels Empèris.

Concretament, primièr avèm lançat un blòg e una letra electronica adreçada a de centenats de personas, pauc a cha pauc desvolopam d'aisinas per las personas que se vòlon apropiari tornar la lenga raubada: de paginas de ressorsas per descobrir e aprener lo basc, l'occitan o lo francés de Loïsiana. Avèm per projècte de ne prepausar una pel gallò dins pauc de temps e de desvolopar una branca dedicada a l'occitan per lo mond que se vòlon apropiari tornar lor lenga.

Fin finala, Beluga es subretot una caissa de retronida. Un luòc ont un·a occitan·a

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

descobris lo combat dels Oendats que descobrisson aquel dels Bascs que descobrisson aquel dels Quechoàs... E tot d'un còp, nos avisan que sèm de milions a menar lo meteis combat.

<https://www.editionsbeluga.com/>



Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

Del costat de las seccions...

Encontre per la lenga e la cultura occitana Auvèrnhe-Ròse -Aups

Qualas son las perspectives de desvolopament de l'occitan sobre los territòris ?

Lo dimars 7 de julhet a l'ostal de region Auvèrnhe-Ròse-Aups vès Clarmont d'Auvèrnhe se tenguèt l'encontre per la lenga e la cultura occitana. La vice-presidenta delegada a la cultura e al patrimòni Sophie Rotkopf convidèt al nom del president de la region Fabrice Pannekoucke e de Laurent Wauquiez conselhièr especial, las associacions e actors-actrises obrants al desvolopament de l'occitan dins la region. Una question èra pausada : « *Qualas son las perspectives de desvolopament de l'occitan sobre los territòris ?* ».

Una tala reünion se faguèt annadas fa dins la meteissa sala amb un pauc mens de monde, çò que mostra que los artesans de la promocion de la lenga se fan mai nombroses e amb aquò, los projèctes qu'an espelits mentretant. Un imatge regaudissent del camin fach dempuèi.

La matinada justament mostrèt qualques realizacions tras de presentacions a l'encòp modèstas mas fòrt enrasigadas dins lo terrador coma aquela del *Carladés* que son ofici del torisme a plan comprés l'apondon de la lenga per se diferenciar amb pauc.

De notar l'exemple de l'*Ostal del Telh* lo *Centre cultural occitan* d'Orlhac que mentretant acampèt dins un sol luòc mutualizat totas las estructures que se mainan de cultura nòstra.

Demest las organizacions del *Centre cultural* son *Descobèrtas Occitanas* que la responsabla del desvolopament numeric, expausava son projècte de plaça de mercat *marketplace* (coma se'n tròba de pertot), una plataforma que centraliza las produccions culturalas occitanas. Los servicis se faràn contra una contribucion e ja los obratges son dintrats dins la basa de donadas. Sens res cambiar al foncionament de *Descobèrtas Occitanas*, la plataforma serà una extension de sos servicis per fin de porgir al ostals d'edicion, un comptador mai larg.

Coma realizacion de l'IEO-ARA en ligason amb lo CIRDOC cal mencionar lo projècte CLARA (Còrpus de la Lenga occitana en Auvèrnhe-Ròse-Aups), qu'a per tòca de recensar, documentar e valorizar las produccions escrichas e oralas en ARA,

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

dempuèi los primièrs tèxtes de l'edat mejana fins a las creacions contemporanèas. Es a mand d'èsser complit e es menat per lo Quentin Garnier. La region e l'Estat francés amonedèron lo projècte. Lo còrpus serà lèu disponible dins sa forma numerica, çò sembla a la fin de l'annada.

La conferéncia del socio-antropològ Joan-Ives Agard seguiguèt sus l'interès economic de las culturas e de las lengas per los territòris coma factor de desenvolopament. .

Aprèp dinnar, l'amassada èra convidada a trabalhar a torn de ròtle e a fum en pichonas còlas per respondre a diferents tèmas. Cadun poguèt respondre a la question çai-naut. Principalament cossí las associacions i pòdon respondre.

Per finir l'encontre foguèt un moment fòrt agradiu e regaudissent per trobar los actors que son, de prèp o de luènh, conscients e voluntaris per servir la cultura nòstra. I aviá una brava representacion de las seccions departamentalas de l'IEO, la seccion regionala evidentament amb la preséncia dels presidents e del·a-s permanent·a-s. Puèi los actors coma la FELCO, *Lo Congrès*, CFPO, la federacion *Calandreta*, d'autras preséncias planvengudas coma los Parcs Regionals dels Volcans d'Auvèrnhe.

Lo darrièr punt que fissa un pauc, es que lo sosten de la region AuRA demòra la responsa minimum minimorum, a la question : «quin sosten financièr ?»

I aguèt pas degun per respondre. Sembla que se fa al projècte...

Per lo mens es la region qu'a permès de menar la reflexion dins lo quadre d'aquela amassada. Al mens foguèt polida.

Domenge Château-Annaud
Vicepresident de l'IEO



© foto D. Château-Annaud

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postal: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUËGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

RENDÈTZ-VOS DE LA TARDOR EN PAÍS D'AUDE

- Setmana Monze en Òc
 - diluns 5/10, 18h30 : Estrena mòstra Tirilirili ; cants amb lo grop vocal Cossí Que siague
 - dins la setmana : animacions pels escolans
 - dijòus 8/10, 18h30 : discutida en ligason amb Les Amis du Monde diplomatique : David Grosclaude presenta lo libre La diversité pour survivre (ADEO)
 - dissabte 10/10:(18h30) : talhièr de danças occitanas ; (20h30) : balèti amb Cazèlòts
- Setmana de la Paraula
 - * A Puègnautièr, sala Na Loba, 18h30 :
 - diluns 2 de novembre : La sopa de cebas per Arnaud Cance
 - dimars 3/11 : La mar, amb Miquèu Montanarò
 - dimècres 4/11 : Bouches décousues per Celina Mistral
(dins la vesparada : talhièr brodariá e lectura)
 - * A l'Ostal de las Memòrias (Carcassona)
 - dijòus 5/11, 18h : Cristian Lagarda presenta lo libre Mémoires de l'occitanisme
- D'Òc d'Aude
 - * A la Fabrica de las Arts, Carcassona :
 - dimars 10 de novembre : projeccion del film Max Roqueta l'engarrigat
 - dijòus 12 de novembre : projeccion del film sus Marcèla Delpastre (P. La Vau)
 - * A l'Elisèu, Limós :
 - divendres 13 de novembre : projeccion dels films de Patric La Vau : Mans de Breish-Lo reialme del colobret e Claude Martí-Lo sòmi demòra
- Setmana Saissac d'Òc

La setmana Saissac d'Òc se debanarà del 16 al 21 de novembre (programa en cors de finalizacion). S'acabarà lo dissabte 21/11 per un balèti amb lo triò Bèc.
- Rendètz-vos Coral-Mesclum

Lo grop vocal Cossí que Siague (Fasètz la Lenga en Cabardés) e l'IEO-Aude organizan un rendètz-vos de corals lo dimenge 22/11 a Vilagalhenc : talhièrs lo matin ; recital

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 13 – SETEMBRE DE 2026

lo vèspre.

- Temps de Nadal
- Recital de las Daunas de Còr, lo dijòus 10 de decembre (18h30) a Na Loba-Puègnautièr.

* Contact : ieo11@ieo-oc.org



© fòto D. Mir

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcousinat - 31000 TOLOSA - TOULOUSE
Adreça postala: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org

IDECO Edicions

UN ABECEDARI PER SOSCAR E PER AGIR

Lo Gerard Tautil es un occitanista de la bona, un brave obrièr per qual « la fe e l'engatjament sens òbras mòrts son ». Coma per plan d'unas e d'unes, òm se pòt pausar la question de saupre se de s'interessar a maitas causas mena a l'occitanisme o se l'occitanisme mena a s'interessar a l'etimologia, a la lexicologia, al militantisme, a l'accion sociala, a las candidaturas electorals, a la soscadissa, al jornalisme, a l'escritura... (e ne doblidi) lo tot de segur dins unas amiras umanas, istoricas e territorials.

Amb lo quarantenat de dintradas pels articles d'aqueste embolh/borbolh, lo Tautil passa en revista las questions que mancam pas de nos pausar sus nòstra situacion, sus nòstre devenir e, de segur, suls camins de prene per contunhar d'existir, d'èsser e de viure. E òc, contunham de voler viure al país mas dins un país que viu e non pas que crèba. Sèm pas prèstes de cridar seba ; amai se la situacion politica amb la pujada de l'extrèma-dreita es mai que jamai inquietanta e que l'accion culturala e linguistica a plan de mal de trapar de buf dins las constrenchas financièras, los sostens proclamats mas pas seguits d'actes,... mas sèm caparruts.

L'òrdre alfabetic d'un abecedari entraïna un cèrt egalitarisme entre los tèrmes abordats : a cadun-a d'anar posar dins la tematica que coneis o que l'interessa, mas aquò butarà necessàriament a legir d'autres articles e quitament lo libre dins son entièr.

La question de Bodon es totjorn d'actualitat : « Dins lo vent grand de l'Istòria, qué direm los Occitans ? » Tant e tant demòra de dire e sustot de faire. Menar una accion per l'occitan e per Occitania es pas una activitat de léser mas un engatjament prigond, una rason de se batre de contunh per un monde diferent. Dins lo libre del Gerard Tautil, traparetz çò que poiriam e deuriam dire e faire. Bona lectura...

Alan Roch



Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Sèti social: 11 carrièra Malcosinat - rue Malcosinat - 31000 TOULOUSE
Adreça postal: IEO-IDECO - 1 rue des Anciens Combattants - ZA Plaine Saint-Martin
81700 PUÈGLAURENÇ - PUYLAURENS
www.ieo-oc.org